

SARDŽAJ:

Uvod	2
Pojam eksperimenta	3
Vrste eksperimentalnih istraživanja	5
Planiranje i izvođenje socioloških eksperimenata	7
Zaključak	8
Literatura	9

UVOD

Metodologija je jedna grana logike, a proučavajući je možemo se bolje upoznati sa putevima i sredstvima pomoću kojih naučnici dolaze do pojedinih saznanja. Prilikom istraživanja, svaka faza oslanja se na upotrebu određenih metoda. Tri osnovne metode za prikupljanje podataka su: posmatranje, razgovor i eksperiment. Eksperiment je ranije bio svojstven pripodnim naukama, gde se pokazao kao najefikasnije sredstvo uzročne analize, a tek se u dvedesetom veku uvodi u društvene nauke.

POJAM EKSPERIMENTA

“U najopštijem smislu eksperiment se može definisati kao naučno posmatranje u precizno određenim i kontrolisanim uslovima, s ciljem da u ispitivanoj oblasti utvrdi, ili proveri postojanje i priroda nekog predpostavljenog uzročnog odnosa.” Eksperiment je metod koji nam omogućava razmatranje veza i odnosa među društvenim pojavama ili unutar neke socijalne pojave. Bitna karakteristika eksperimenta je težnja da se predpostavljeni uzročni odnos ispituje u sto je moguće čistijem vidu, što ne podrazumeva obavezno izazivanje veštačkih, laboratorijskih uslova. Moguće je neke pojave posmatrati i u prirodnim uslovima, ali dobro organizovanim i kontrolisanim. Eksperiment čine nezavisna i zavisna promenljiva, tj. onaj činilac čije se dejstvo ispituje u eksperimentu ima ulogu eksperimentalnog činioca, ili nezavisne promenljive, a pojava na kojoj se ispituje njegovo dejstvo jeste eksperimentalni objekat, ili zavisna promenljiva. Nastojanjem da se njihov odnos sto više odvoji od uticaja drugih činilaca stvara se eksperimentalna situacija. Mehanički način stvaranja eksperimentalne situacije primenljiv je u fizikalnim i hemijskim eksperimentima, dok je u eksperimentima sa živim bićima to ograničeno.

Eksperiment je po prirodi dinamičan a po svojoj osnovnoj zamisli vrlo precizan oblik istraživanja.

“Preciznost eksperimenta zavisi od toga koliko se precizno mogu utvrditi sve njegove komponente, što znači: (1) stanje eksperimentalnog objekta pre početka eksperimenta; (2) razne osobine eksperimentalne situacije u kojoj se kontrolišu relevantni činioci; (3) spoljni uslovi u kojima se nalazi eksperimentalna situacija; (4) jačina delovanja eksperimentalnog činioca; i (5) veličina promena na eksperimentalnom objektu koje su nastale u toku eksperimenta.” Kako u drugim društvenim naukama, tako i u sociologiji, prilikom ispunjavanja navedenih preduslova često se nailazi na poteskoće. Eksperiment ne može postati najbitniji oblik naučnog proučavanja društvenih pojava zbog društvenih i etičkih granica koje se ne smeju preći u eksperimentisanju sa ljudima. Upravo zbog toga ne treba se suviše kruto pridržavati analogije sa logičkom šemom eksperimenta.

Naučnici koji su zastupali vrlo različita teorijska shvatanja slagali su se da eksperiment nije primenljiv metod u proučavanju društvenih pojava. “Jedna od osnovnih predpostavki metodologije društvenih nauka Džona Stjuarta Mila jeste da eksperiment nije izvodljiv u proučavanju društva, zato što se nigde u stvarnosti ne mogu naći dva društva koja bi se ili u svemu slagala, a razlikovala samo u jednoj osobini, ili koja bi se u svemu razlikovala, a slagala samo u jednoj osobini.” Eksperimentalna naučna istraživanja najpre su počela da se izvode u psihologiji, sredinom prošlog veka, a zatim u njenoj užoj oblasti, psihofizici. Ipak, ova ispitivanja nisu značajno uticala na uvođenje eksperimenta u sociologiji. Tek između prvog i drugog svetskog rata počinju da se organizuju eksperimentalna istraživanja, kako u socijalnoj psihologiji, tako i u sociologiji. Na to su najviše uticala dva naučnika: Stjuart Čapin u sociologiji i Kurt Levin u socijalnoj psihologiji.

----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com